

ÖZET

Küreselleşme ya da neoliberalizmle birlikte insanlığın artık yeni (postmodern) bir toplumda yaşamaya başladığına dair birçok tez ileri sürüldü. Bu tezlerin ortak noktalarından biri bu yeni toplumda ütopyaya yer olmadığıdır. “*There Is No Alternative*”. Dolayısıyla küreselleşme ya da neoliberalizm karşıtı hareketlerin ana gündemlerinden biri “alternatifiniz ne?” sorusuna – elbette geçmişin tezahürü olmayacak- cevap olacak ütopya sorunudur. Eskiden beri insanlığın kurtuluş ve mutluluk umutlarının mahfuzu olan ütopyanın öldüğünü ilan edenler ve de bu “ölüm”e samimiyetle yas tutanlar, ütopya’yı ortaya çıktığı ilk biçimi ile alma hatasına düşmektedirler. Ütopyalar, belli bir tarihsel döneme mahsus rasyonalitenin ürünüdür ve farklı tarihsel dönemler farklı rasyonalitelere sahip olabilir. Dolayısıyla bu çalışma temel olarak, modern toplumdan birçok açıdan farklı bir ruha sahip olan postmodern ya da neoliberal toplumunda ütopyayı da yeni bir mantalite ile ele almak gerektiği ileri sürülmektedir. Bir distopyaya dönüşmesine cevaz vermeyecek bir yeni ütopyacılığı anlamak ve tasavvur etmek için kapitalizm birlikte gelişen ve belli bir rasyonaliteye dayanan iktidar ilişkilerine dair Foucault’nun düşüncesi takip edilecektir. Distopyaya varmayacak bir ütopyanın kuruluşunu sağlayacak özgürlük pratiklerinin ve yeni bir öznellik anlayışının geliştirilmesinin bir imkanı olarak Foucault’nun “varoluş estetiği” anlayışı ele alınacaktır.